

Asia: VN/2935/2021

Lausuntopyyntö - Uusi väliaikainen laki yhteisöjen kokouksista

Lausunnonantajan lausunto

1. Minkä tahon kannalta annat lausunnon:

Yhdistys tai liitto

2. Onko tarpeen jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain 677/2020 mukaisia kokouksen järjestämistä ja osallistumista helpottavien poikkeusten voimassa oloa?

Kyllä kaikkien HE-luonnoksessa mainittujen yhteisöjen osalta

Perustelut:

Tämänhetkinen tilannekuva huomioiden ei vaikuta realistiselta olettaa, että kattava osa väestöstä saataisiin rokotussuojan piiriin ennen nykyisen poikkeamislain määräajan loppumista 30.6.2021. Näin ollen terveysturvallisuuteen liittyvät syyt ovat edelleen ajankohtaisia ja koronaviruksen leviämisen hidastaminen tarpeen.

Väliaikaisen poikkeamislain turvin yhdistykset ovat voineet järjestää vuosikokouksiaan luotettavalla ja ennakoitavalla tavalla. Huomioiden että kaikkien yhdistysten säännöt eivät mahdollista esimerkiksi etäosallistumismahdollisuuden järjestämistä yhdistyksen kokouksissa väliaikaisen poikkeamislain turvin yhdistykset kykenevät huolehtimaan sääntömääräisestä päätöksenteostaan ja jäsendemokratian toteutumisesta.

3. Mihin asti poikkeusten voimassaoloa on mielestäsi tarpeen jatkaa?

Kesäkuun 2022 loppuun

Perustelut:

Olemme jo aiemmissa väliaikaisissa poikkeamislakeja koskevissa asiantuntijalausunnoissamme toivoneet, että poikkeaman voimassaoloaika säädettäisiin suoraan riittävän pitkäksi. Arviomme mukaan tämä asettaisi yhdistyksiä keskenään yhdenvertaisempaan asemaan (huomioiden esimerkiksi sääntömääräisten kokousten määrän vuodessa) ja poistaisi yhdistysten toiminnasta yhden poikkeukselliseen tilanteeseen liittyvän epävarmuustekijän.

Huomionarvoista on, että merkittävä osa yhdistyksistä pitää vuosikokouksensa keväällä. Kesäkuun loppuun 2022 jatkuva poikkeamislain voimassaolo mahdollistaisi yhdistyksille myös vuoden 2022 kevätkokouksen valmistelun ennakoitavasti ilman lainsäädäntöön liittyviä epävarmuustekijöitä. Riittävän pitkä voimassaolo edistäisi terveysturvallisuutta ja olisi järkevää varautumista mahdolliseen virustilanteen muuttumiseen.

Koronavirustilanteen myötä lienee perusteltua harkita muutoksia yhdistyslakiin. Kesäkuun loppuun 2022 jatkuva voimassaolo mahdollistaisi myös pysyvän lainsäädännön muutosten voimaan saattamisen harkitusti ja hallitusti. Esimerkiksi Yhteisöllinen kansalaistoiminta 2020 -työryhmä on mietinnössään esittänyt hiljattain muutoksia yhdistyslakiin.

4. Muut ehdotukset ja kommentit

Oikeusministeriön 12.3.2021 ilmoittama täydennys luonnokseen hallituksen esitykseksi, jonka mukaan kevään 2020 väliaikaista lakia vastaavasti yhteisön kevään ja kesän 2021 kokouksen voi siirtää pidettäväksi viimeistään 30.9.2021 mennessä, on mielestämme perusteltu ja tarpeellinen. Tämä turvaa yhdistyksille monipuolisemmat vaihtoehdot järjestää sääntömääräiset kokouksensa mahdollisimman terveysturvallisesti ja jäsenistönsä tarpeet ja piirteet huomioiden.

Pidämme myös tarpeellisena sitä, että nykyisen väliaikaisen lain aikana koolle kutsutun mutta tulevan väliaikaisen lain aikana järjestettävän kokouksen järjestelyihin lainsäätämismenettely ei vaikuta, vaikka nykyisin voimassaoleva väliaikainen laki kumottaisiin ennen sen mukaisten poikkeusten voimassaolojen päättymistä uuden väliaikaisen lain voimaantullessa. Oikeusministeriön 12.3.2021 ilmoittamassa täydennyksissä tämäkin näkökulma oli huomioitu kiitettävästi.

Luomala Juuso
Suomen nuorisolan kattojärjestö Allianssi ry